

ДО

Д-Р ИНЖ. АЛЕКСАНДЪР ДУНЧЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

Относно: Предложение за промени в Закона за горите

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ ИНЖ. РУСЛАН МИХАЙЛОВ

ЗА КОНЦЕПТУАЛНА ПРОМЯНА ВЪВ ФИЛОСОФИЯТА НА ЗАКОНА ЗА ГОРИТЕ

И ЗА РЕФОРМА В ДЪРЖАВНИЯ ГОРСКИ СЕКТОР

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДУНЧЕВ,

В качеството Ви на председател на комисия по заповед № РД49-243/10.06.2021 г. на Министъра на земеделието, храните и горите, се обръщам към Вас с някои предложения, които моля да бъдат взети пред вид при изработване на крайните документи на комисията.

Десет годишният период на действие на Закона за горите открии множество погрешни решения в него, които доведоха до негативни последствия. Аз смятам, че в основата на несполуките в ЗГ стои крайно неефективната реформа в управлението на държавните гори, която безпрецедентно наруши стогодишна хармония в сектора и промени ефективността от действията на горските служители в пагубна посока. Окончателно се загуби авторитета на горската служба. МЗХГ като принципал на държавните предприятия, ги обслужваше, а не ги ръководеше и контролираше. Изпълнителна агенция по горите, която според Закона създава и осъществява държавната горска политика, беше поставена на по ниско йерархично ниво от МЗХГ. По този начин беше принижена контролната дейност на агенцията. Предприятията и техните подразделения демонстрираха неуважение към законовите указания на ИАГ. Реално държавните предприятия бяха облечени в безконтролна власт и на фона на безпринципната кадрова политика, политически вмешателства и олигархични интереси, напълно се провалиха и върнаха сектора много години назад. Лесовъдството окончателно загуби позиции. Финансовите резултати бяха поставени на първо място като цел за оцеляване и този материален стремеж потисна присъщите лесовъдски и социални дейности. Близо 150 милиона лева бяха пренасочени от горскостопански мероприятия в издръжка на около 330 служители в паразитните звена на предприятията. Беше създадена безконтролно огромна разлика в заплащането между централните управления и стопанствата. Реформата напълно се провали.

Поради тези причини, за спасение от по нататъшен провал и разслоение в колегията, трябва да се пристъпи към спешна законово обусловена реорганизация на управлението на държавните гори. За целта е необходимо създаването на нов закон, след анализ от широк кръг експерти, необременени политически и с други зависимости. Анализът да се изготви с помощта на специализирана консултантска фирма. При действащия Закон не би могло да се търси промяна, която да нормализира вътрешните социални отношения, да върне лесовъдството като водещо, да създаде обществено приемане на горската професия и да успокои обществото.

Смятам, че необходимите промени в Закона за горите трябва да стъпят на следните основни принципи.

1. Пълна, законово регламентирана деполитизация в държавния сектор. Политиците трябва да загубят всякаква възможност за достъп до колегията с методите на страха, зависимостите и материалното обвързване. Гората е първостепенно, обществено значимо богатство, в което политическата конюнктура няма място. Извършените през годините деполитизации в силовите сектори могат да покажат пътя, по който да се извърши това и в горския сектор.

2. Първото организационно действие трябва да е постигане на самостоятелност на ведомството. Възстановяване на Държавна агенция, която да поеме цялостното управление и контрол върху горите в страната. Държавната агенция трябва да ръководи бюджетните средства в държавната система и да планира, ръководи и контролира икономиката на поделенията, да оказва цялостен контрол във всички собствени горски територии. С този акт ще се възстанови предаденото от създателите на сегашния ЗГ право на хилядите служители да бъдат в подобаваща категория на заплащане.

3. Водещ професионален и кадрови фактор на високо ниво в държавния сектор трябва да стане Съюзът на лесовъдите, който да получи тези права и задължения в Закона. В съответствие с това да се проведе реорганизация на Съюза. Всички директори в горската система да бъдат назначавани след конкурс, ръководен от СЛБ, който да се излъчва онлайн във всички поделения.

4. Да се възприемат критерии за кариерно израстване. Цялостна реорганизация на образователната система за кадри и тяхното професионално обучение през целия им трудов живот.

5. Държавните горски територии трябва да бъдат предоставени на не по вече от 110-120 горски стопанства, притежаващи ресурс за самоиздръжка. Внимателно и на основата на социално икономически анализ трябва да се предприеме стъпка за окрупняване на стопанските единици, за да могат същите да изпълняват функциите си и да съществуват финансово. Трябва да се възстанови справедливостта, стопанската инициатива да бъде при тези субекти, които извършват горските дейности. Липсата на инициативност в момента е видна от западането на дейностите по ползване на недървесни горски продукти, туризъм, рекреация и други ползи от горите.

6. Възстановяване на тризвенната структура в държавния сектор – ДАГ-РДГ-стопанства. Методически и контролни функции на Регионалните дирекции по горите спрямо ДГС/ДЛС. Да не се допуска РДГ да имат ръководни стопански функции, за да не се постигне резултат от нови 16 предприятия вместо наличните сега шест. Този подход е бил присъщ на дирекциите дълги години при различни обществени системи и е доказал своята годност.

7. Прекратяване на дейността на шестте горски предприятие, които показаха своята ненужност и са единствено парични трезори и разпределители на средства. Заради рутинност и политическа неприкосновеност на ръководителите, с всяка изминала година финансовите резултати се влошават и спешно трябва да се прекрати дейността им преди активите им да бъдат разпродадени от банките.

8. Финансиране от държавата на част от общественото полезните функции на стопанствата, каквито са дейностите по залесяване, отглеждането на горите, лесозащитата, ловно стопанската дейност в държавните ловни стопанства, охраната на лова и дивеча, строителството на горски пътища, горската инвентаризация и бюджетната сфера - в приблизителен обем от около 150 млн. лв. годишно, като компенсация на сектора от прилагането на практиките за опазване и възпроизводството на националния воден ресурс.

9. Прекратяване на дългосрочните договори за съвместна дейност в ловните стопанства, които са скрита форма на приватизация. Да се предприемат превантивни законови мерки срещу очертаващия се опит на някои политически кръгове държавните предприятия да бъдат приватизирани. Да се прекрати или ограничи продажбата на недвижими материални активи в горски територии, за да няма частни претенции за права при провеждане на горски дейности. Дългосрочните договори за съвместна дейност по стопанисване на дивечовите запаси, не са тема на ЗГ, а на ЗЛОД, но в бъдещия закон за горите трябва да се включи ограничение на всякакви възможности за съвместни дейности в държавните гори, за да се избегнат настоящите проблеми.

10. Напълно да се изостави в миналото девиза "Марката отделно от брадвата". Когато водещо е лесовъдството, това е една лоша практика, доказала своята непригодност в историята на ведомството и при комунизма и при демокрацията. Винаги принципният вътрешен контрол е бил достатъчен, когато има стабилни лесовъдски практики.

11. Да се възстанови към МВР Служба "Горска полиция", която да изпълнява ръководството на охранителната дейност в горите. Това ще допринесе за по голям професионализъм, обществено признание и висок респект на нарушителите.

Уверен съм, че на основание на опита, който имам и липсата на личен интерес, предложенията ми са конструктивни и биха реализирали нормалност и спокойствие в горския сектор за много години напред. Преценката оставям на работната група.

С уважение, Р. Михайлов